

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 6C/65/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5616202332
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Žišková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2016:5616202332.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, samosudkyňou JUDr. Ivetou Žiškovou, v právnej veci žalobkyne V. R., D.. XX. XX. XXXX, N. U. O., S. XXXX/XX, H.. Č.. N. C. X, U. O., zastúpenej opatrovníčkou M. G., D.. XX. XX. XXXX, N. U. O., C. X, žalobkyňa právne zastúpená JUDr. Janou Čončolovou, advokátkou so sídlom Liptovský Mikuláš, Štúrova 17, proti žalovanému KEŠOVKA, Telervis Plus, a. s., IČO: 35717769, so sídlom Staré Grunty 7, Bratislava, v konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že Zmluva o úvere č. 520140616 zo dňa 21. 02. 2014, Rozhodcovská zmluva zo dňa 21. 02. 2014 a Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 21. 02. 2014 k Zmluve o úvere č. 520140616 zo dňa 21. 02. 2014, uzavreté medzi žalobkyňou a žalovanou sú n e p l a t n é .

Žalobkyni sa p r i z n á v a náhrada trov konania vo výške 214,74 eur, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť advokátke JUDr. Jane Čončolovej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou, doručenou tunajšiemu súdu dňa 31. 03. 2016, žalobkyňa žiadala určiť neplatnosť Zmluvy o úvere č. 520140616 zo dňa 21. 02. 2014 (ďalej len „Zmluva o úvere“), Rozhodcovskej zmluvy zo dňa 21. 02. 2014 a Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 21. 02. 2014 k Zmluve o úvere č. 520140616. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 21. 02. 2014 uzavrela so žalovaným Zmluvu o úvere č. 520140616, na základe ktorej žalovaný mal poskytnúť žalobkyni spotrebiteľský úver vo výške 300,- eur s úrokom vo výške 60,- eur a servisným poplatkom vo výške 54,- eur, spolu 414,- eur. Súčasne dňa 21. 02. 2014 žalobkyňa so žalovaným uzatvorili aj Rozhodcovskú zmluvu a Dohodu o zrážkach zo mzdy k Zmluve. Na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sa pod sp. zn. 4Ps/10/2014 viedlo konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony žalobkyne, v ktorom bol vypracovaný znalečnou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, dňa 06. 09. 2014 znalecký posudok, na podklade ktorého bola rozsudkom zo dňa 17. 04. 2014 žalobkyňa pozbavená spôsobilosti na právne úkony s odôvodnením, že trpí takým duševným ochorením, ktoré jej bráni samostatne robiť právne úkony. Žalobkyňa poukázala na obsah znaleckého posudku, podľa ktorého k zmene osobnosti došlo aj v dôsledku prekonaných epizód duševnej choroby v minulosti, menovite po akútnej schizofornnej poruche osobnosti, diagnostikovanej v roku 1995 a organickej poruche osobnosti s bludmi podobnej schizofrénii, ktorá jej bola diagnostikovaná v roku 2002. Potom Zmluvu o úvere, Rozhodcovskú zmluvu aj Dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorila žalobkyňa v duševnej poruche, ktorá ju robila pre tento úkon neschopnou.

Vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 14. 06. 2016, na ktoré sa žalobkyňa ani žalovaný neustanovili. Neprítomnosť žalobkyne ospravedlnila jej opatrovníčka, žalovaný, ktorému predvolanie na pojednávanie bolo riadne a včas doručené, svoju neprítomnosť neospravedlnil. V súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O. s. p. preto vec prejednal aj v neprítomnosti žalobkyne a žalovaného.

Opatrovníčka žalobkyne uviedla, že žalobkyňa je jej sestrou, ktorá aj manželom M. R., sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony. V minulosti bývali manželia R. v 1-izbovom byte v U. O. D. X. S., kde sa zoznámili so Š. Š., ktorý sa k nim votrel. Tvrdil im, že ho vyhodila priateľka, nemá kde bývať a manželia R. preto súhlasili, aby na čas býval u nich. Postupne umožnili Š. Š. prihlásiť sa u nich k prechodnému pobytu, potom aj k trvalému pobytu a nakoniec Š. Š. bol určený za opatrovníka manželov R. prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Spočiatku sa Š. Š. o manželov R. aj staral, postupne si však začal požičiavať na ich meno rôzne pôžičky a to telefonicky, aj písomne. Peniaze, ktoré na základe týchto pôžičiek mali byť poskytnuté, však žalobkyňa, ani jej manžel, nikdy nevideli. Jednalo sa pritom o množstvo pôžičiek. Š. Š. postupne začal izolovať manželov R. od ostatných príbuzných a dokonca ich presvedčil, aby predali svoj byt a išli bývať do podnájmu. Peniaze za kúpu bytu si však Š. Š. nechal pre seba a nakoľko manželia R. mu odovzdávali peniaze aj na nájomné za prenajatý byt, ale tento nájom nebol platený, majiteľ bytu žalobkyňu a jej manžela vyhodil z bytu. Dňa 01. 06. 2014 preto žalobkyňa aj s manželom M. R. prišli bývať k M. G. ktorá následne začala veci riešiť. Bolo podané aj trestné oznámenie na Š. Š., ktoré však doteraz skončené nie je, nakoľko tento sa zdržiava na neznámom mieste.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 38 Obč. zák.

(1) Neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

(2) Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že M. G. podala na tunajšom súde dňa 13. 08. 2014 návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony V. R., pričom k návrhu pripojila lekárske potvrdenia o zdravotnom stave, a to o psychiatrických vyšetreniach od 16. 08. 2012 do 19. 02. 2013, lekársku správu z 05. 06. 2007, prepúšťaciu správu z psychiatrického oddelenia NsP Liptovský Mikuláš zo dňa 07. 04. 2008, ako aj potvrdenie z psychiatrickej kontroly zo dňa 06. 05. 2014. V konaní o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony V. R., vedenom pod sp. zn. 4Ps/10/2014, bolo nariadené znalecké dokazovanie MUDr. Bertou Skusilovou, znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Znaleckým posudkom č. 60/2014, vypracovaným znalkyňou MUDr. Bertou Skusilovou dňa 06. 09. 2014, bolo konštatované, že V. R. trpí na duševnú poruchu, jedná sa o tzv. inú organickú poruchu osobnosti a správania, zapríčinenú ochorením, poškodením a disfunkciou mozgu. Príznaky organického poškodenia centrálnej nervovej sústavy prezentuje zmena v pochopení situácie, zmena v logickom posudzovaní a k anticipácii, v predvídaní následkov vlastného konania, zmena schopnosti zotrvať pri zámernej činnosti, zmena v správaní, ktoré je prezentované emočnou labilitou s prechodom do iritability, dráždivosti a do zlomných afektov, či do agresie verbálnej i brachiálnej. Znalkyňa konštatovala, že V. R. trpí na duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná a v dôsledku toho nie je schopná postarať sa o seba a svoj majetok a vykonávať právne úkony celkom. Znalecký posudok obsahuje aj výpis zo zdravotnej dokumentácie V. R. s tým, že prvý záznam o psychiatrickej kontrole bol vykonaný dňa 13. 12. 1995, kedy bol konštatovaný stav po prekonaní akútnej schizofornnej poruche, mentálna retardácia debilita, osobnostný defekt. Stav po psychotickkej poruche. Následne v znaleckom posudku sú zadokumentované ďalšie psychiatrické vyšetrenia. Frekvencia psychiatrických vyšetrení sa postupne zvyšovala, obdobia medzi jednotlivými návštevami lekára sa skracovali - v roku 2013 je zaznamenaných 5 lekárskeho vyšetrení, posledná 11. 11. 2013. Za prvý polrok 2014 V. R. absolvovala päť psychiatrických kontrol a to 07. 01. 2014, 30. 01. 2014, 20. 02. 2014, 06. 05. 2014 a 05. 06. 2014, kde bola konštatovaná organická úzkostná porucha. Z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu bola žalobkyňa opakovane hospitalizovaná v nemocnici na psychiatrickom oddelení, a to od 19. 07. 1995 do 05. 10. 1995 s diagnózou akútna schizofornná psychiatrická porucha so suicidným pokusom, od 03. 01. 2002 do 30. 01. 2002 s prepúšťacou diagnózou organická porucha s bludmi (podobná schizofrenii). Od 26. 03. 2008 do 07. 04. 2008 bola hospitalizovaná pre dekompenzáciu Organickej disociatívnej poruchy a prepustená bola na vlastnú žiadosť do ambulantnej psychiatrickej starostlivosti. Posledná hospitalizácia

V. R., zadokumentovaná v znaleckom posudku, bola na psychiatrickom oddelení LNŠP Lipt. Mikuláš od 23. 01. 2013 do 11. 02. 2013 s diagnózou Organická afektívna labilita, Organická porucha osobnosti, Organická disociatívna porucha, MR intelekt v pásme debility s eretickými prejavmi, chronická rinopathia. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 4Ps/10/2014-35 zo dňa 17. 10. 2014, bola V. R. pozbavená spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu s tým, že za opatrovníčku jej bola ustanovená M. G. - rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 26. 11. 2014.

Žalobkyňa k žalobe pripojila Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 520140616, uzavretú veriteľom Telervis Plus, a. s. a žalobkyňou, ako dlžníčkou dňa 21. 02. 2014. Predmetom tejto zmluvy bolo poskytnutie úveru 300,- eur, pričom dlžník sa zaviazal splatiť okrem čiastky 300,- eur úroky 60,- eur, servisný poplatok 54,- eur, celkovú čiastku 414,- eur v mesačných splátkach a to 3 splátky po 1,50 eur a ďalších 10 splátok po 40,95 eur. (ďalej len „Zmluva o úvere“). Dňa 21. 02. 2014 bola žalovanou podpísaná aj Rozhodcovská zmluva, ktorej predmetom bola dohoda, že všetky spory vzniknuté z právnych vzťahov vyplývajúcich zo Zmluvy úvere, mali byť predložené na rozhodnutie buď Stálemu rozhodcovskému súdu „Medzinárodný rozhodcovský súd so sídlom Na vŕšku 6, Bratislava, zriadenému spoločnosťou Rozhodcovská spoločnosť, a. s., so sídlom Bratislava, IČO: 44 146 990“, alebo všeobecnému súdu Slovenskej republiky. Dňa 21. 02. 2014 žalobkyňa, ako dlžníčka, podpísala na základe Zmluvy o úvere aj ďalšie tlačivo s názvom Dohoda o zrážkach zo mzdy/iných príjmov, ktorá bola takisto uzavretá na základe Zmluvy o úvere s tým, že dlžná suma v tejto Dohode bola vyčíslená už na 536,85 eur, keď okrem Zmluvy o úvere je odvolávka aj na Zmluvu o poskytovaní domáceho servisu zo dňa 21. 02. 2014. Dňa 21. 02. 2014 žalobkyňa, ako klientka, podpísala aj Zmluvu o poskytovaní domáceho servisu na tlačive vypracovanom Telervis Plus, a. s., so sídlom v Bratislave, predmetom ktorej bolo poskytovanie „konzultačných a nadštandardných služieb“, ktoré mali spočívať v starostlivosti o klienta pri poskytovaní úveru na základe Zmluvy o úvere. Za využívanie domáceho servisu klient sa zaviazal zaplatiť odmenu 122,85 eur v pravidelných troch mesačných splátkach po 40,95 eur.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalobkyňa trpí dlhodobou duševnou poruchou, prvýkrát diagnostikovanou v roku 1995. Postupne sa zdravotný stav žalobkyne zhoršoval a podľa stanoviska znalkyne MUDr. Berty Skusilovej mal za následok zmenu v pochopení situácie, zmenu v logickom posudzovaní a predvídaní následkov vlastného konania. V zmysle ust. § 38 ods. 2 Obč. zák. nie je potrebné, aby konajúca osoba bola v dobe právneho úkonu aj zbavená spôsobilosti na právne úkony, ale postačí, ak v rozhodnej dobe bola konajúca osoba postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju robí na právne úkony neschopnou. Zo zdravotnej dokumentácie žalobkyne vyplýva, že nepriaznivý zdravotný stav, pre ktorý bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, trval dlhodobo, takže pri podpísaní listín dňa 21. 02. 2014 nesporne konala v duševnej poruche. Jedná sa preto o právne úkony absolútne neplatné. Súd mal preukázať naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti uvedených zmlúv, nakoľko tieto umožňovali žalovanému domáhať sa voči žalobkyňi plnení v súdnom konaní, prípadne domáhať sa plnenia priamo na základe dohody o zrážkach zo mzdy voči platiteľovi dôchodku žalobkyne. Súd preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, a preto jej podľa § 142 ods. 1 O. s. p. patrí náhrada trov konania. Žalobkyňa si uplatnila iba náhradu trov právneho zastúpenia spolu vo výške 214,74 eur. Právnej zástupkyňi žalobkyne patrí v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) odmena vo výške 1/13-iny výpočtového základu za každý úkon právnej služby (pre úkony vykonané v roku 2016 odmena predstavuje čiastku 66,- eur). Advokátke patrí odmena za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom zo dňa 24. 03. 2016, za vypracovanie písomnej žaloby zo dňa 28. 03. 2016 a za účasť na pojednávaní dňa 14. 06. 2016 po 66,- eur, čo za 3 úkony je 198,- eur. Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky za každý z týchto úkonov advokátke patrí paušálna náhrada vo výške 1/100-iny výpočtového základu, čo v roku 2016 predstavuje 8,58 eur. Paušálna náhrada za 3 úkony predstavuje potom čiastku 25,74 eur, takže advokátke by patrila náhrada trov vo výške 223,74 eur. Uplatnená však bola náhrada trov len vo výške 214,74 eur a nakoľko súd je týmto návrhom viazaný (§ 151 O. s. p.), súd zaviazal žalovaného nahradiť žalobkyňi náhradu trov konania v uplatnenej výške 214,74 eur. Priznanú náhradu trov je žalovaný povinný zaplatiť advokátke (§ 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 15 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p., v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p., odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.